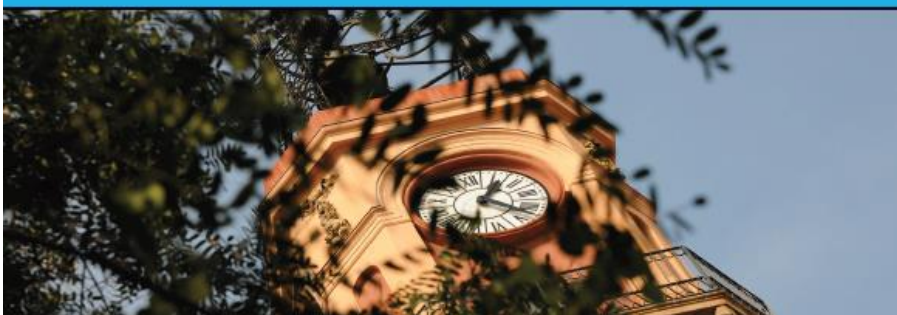

Ajuntament
de Barcelona

MPGM Gràcia

Millora urbanística i ambiental de Gràcia

INFORME DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

RESULTATS DE LES SESSIONS DELIBERATIVES

Direcció:

Gerència Ecologia Urbana

Districte de Gràcia

Coordinació del procés i elaboració del document:

Direcció de Comunicació i Participació Ecologia Urbana

Índex

1. Introducció	4
2. Aspectes metodològics	5
3. Resultats de la part deliberativa de les sessions	7
3.1 Taller deliberatiu 1: Mobilitat i sostenibilitat ambiental.....	7
3.2. Taller deliberatiu temàtic 2: Activitat econòmica i habitatge	14
3.3. Taller deliberatiu temàtic 3: Equipaments i patrimoni	20
4. Valoracions de les sessions de debat	26
Perfil de les persones participants.....	26
Valoracions recollides	27

1. Introducció

El districte de Gràcia, amb una superfície de 418,6 hectàrees, es va desenvolupar de forma intensiva durant la segona meitat del s. XIX, amb un teixit característic format per unitats urbanitzades al voltant de places connectades per carrers rectes però no gaire amples. D'altra banda, el barri de la Salut va aprofitar una ubicació excepcional i assolellada per ubicar casetes d'estiueig, on l'arquitecte Antoni Gaudí va projectar el Park Güell.

Des dels anys 60, però, s'ha produït una progressiva desaparició del teixit tradicional i un canvi important de la imatge de ciutat jardí originària en molts d'aquests indrets. En el context actual, Gràcia aborda la necessitat de protegir el catàleg d'edificis de la Vila de Gràcia i part dels altres barris del districte. El veïnat ha mostrat sempre la voluntat de conservar un patrimoni arquitectònic emblemàtic, que dona personalitat al barri. Alhora, l'Ajuntament busca protegir aquests elements dels moviments d'especulació a què està sotmès tot el teixit residencial de Gràcia.

Per tal de garantir el manteniment dels valors del teixit antic (valors de conjunt, de paisatge urbà o valors tipològics i d'ús), i definir unes estratègies d'intervenció que fomentin i estimulin la rehabilitació enfront de la substitució, el desembre de 2018 es tramita una suspensió de llicències per elaborar un estudi patrimonial i urbanístic del barri de la Vila de Gràcia i part dels barris de la Salut, Vallcarca i Camp del Grassot i Gràcia Nova i revisar posteriorment el planejament vigent a l'àmbit de treball.

Per altra banda, el mes de desembre de 2019 es va tramitar una suspensió de llicències per procedir a la tramitació del nou planejament general en l'àmbit de referència.

Amb la voluntat de compartir i debatre els continguts d'aquests treballs, durant els anys 2019 i 2020 es promou un procés de participació amb les entitats, associacions i veïnat, a fi de definir de manera compartida el seu full de ruta urbanístic pels pròxims anys.

El procés de participació de **l'MPGM per a la millora urbanística i ambiental dels barris de Gràcia**, en endavant MPGM de Gràcia, té el seu punt de partida en el procés de participació Patrimoni de Gràcia desenvolupat durant l'any 2019. Patrimoni de Gràcia representava la primera fase de la revisió de planejament i es va desenvolupar durant els treballs i tramitació inicial de la revisió del Catàleg de Patrimoni vigent, mitjançant l'aprovació del Pla especial de Protecció del Patrimoni historicoartístic dels barris tradicionals de la Vila de Gràcia.

En aquesta segona fase de la revisió de planejament, el procés MPGM de Gràcia ha mantingut els principals mecanismes participatius ja creats, principalment els seus espais de seguiment i l'espai del procés a la plataforma decidim.barcelona

Per altra banda, s'han dissenyat i posat en marxa altres espais de participació per intentar abastar un contingut del debat molt més ampli que el que ocupava el procés relatiu a la revisió del Catàleg de Patrimoni i que toca diversos temes com el viari/mobilitat, espais públics, habitatge, equipaments, activitat econòmica i també el patrimoni.

En aquest disseny metodològic destaca la realització de tres tallers deliberatius de caràcter temàtic, el resultat dels quals es presenten en aquest informe.

2. Aspectes metodològics

2.1. Estructura organitzativa

El disseny metodològic del procés ha estat pautat i consensuat per l'Àrea d'Ecologia Urbana i pel Districte de Gràcia, i ha estat validat per la Comissió de Seguiment en una sessió celebrada el dia 15 de setembre de 2020.

Entre els espais a desenvolupar s'ha previst dur a terme tres sessions deliberatives de caràcter temàtic amb la finalitat de recollir valoracions i propostes de la ciutadania i les entitats a partir de les dades de l'estudi de diagnosi urbanística realitzat per l'equip redactor de l'MPGM de Gràcia:

- Taller deliberatiu temàtic 1: Mobilitat i Sostenibilitat ambiental.
- Taller deliberatiu temàtic 2: Activitat econòmica i Habitatge.
- Taller deliberatiu temàtic 3: Equipaments i Patrimoni.

Les sessions s'han dut a terme en format en línia, a través de l'aplicació Webex.

2.2. Finalitat

Cada una de les sessions de treball s'ha organitzat amb la finalitat de debatre els aspectes destacats per l'estudi de diagnosi urbanística realitzat per l'equip redactor de l'MPGM en cada un dels àmbits temàtics.

El debat desenvolupat a cada sessió s'ha articulat a partir dels resultats de la diagnosi realitzada per l'equip redactor, per tal de recollir aportacions i suggeriments de la ciutadania i les entitats. Aquestes aportacions posteriorment seran valorades tècnicament a fi de determinar si són incorporades d'alguna manera al document de planejament.

2.3. Convocatòria

A cada sessió de treball han estat convidades mitjançant convocatòria enviada per correu electrònic, les entitats de Gràcia, principalment dels àmbits d'intervenció del projecte (el barri de la Vila de Gràcia i part dels barris de la Salut, Vallcarca i Camp d'en Grassot i Gràcia Nova). També han estat convidades a participar les persones que han pres part en la sessió informativa de presentació de l'MPGM de Gràcia, celebrada el dia 26 d'octubre.

Les persones interessades podien inscriure's en un enllaç, disponible a l'espai del procés a la plataforma decidim.barcelona i posteriorment rebien un enllaç per assistir a la reunió virtual.

2.4. Ordre del dia de les sessions

Cada una de les sessions s'ha desenvolupat seguint aquesta estructura:

18:00h Benvinguda institucional (5') (Districte de Gràcia)

18:05h Presentació de la sessió i dinàmiques previstes (5') (Participació Àrea d'Ecologia Urbana)

18:10h Introducció als elements a debatre (25') (Equip Jornet-Llop-Pastor Arquitectes)

18:35h Distribució dels grups de treball (5') (Participació EU)

18:40h Treball deliberatiu als grups de treball (70') (Dinamització: Participació EU)

19:50h Posada en comú resultats a destacar de cada grup de treball (20') (Participació EU)

20:10h Tancament de la sessió

2.5. Dinàmica de treball

La sessió de treball s'ha desenvolupat en dos moments diferenciats:

- Una primera part informativa durant la qual l'equip redactor ha fet una exposició dels principals resultats de la diagnosi i els reptes que es plantegen a cada un dels àmbits temàtics a tractar.
- Una segona part de debat en grups de treball, durant la qual s'han recollit valoracions i aportacions de les persones representants de les entitats i associacions veïnals.

Organització dels grups de treball

Per a dur a terme la dinàmica deliberativa a cada sessió, s'han organitzat diferents grups de treball, cada un d'ells amb un màxim aproximat de 12 participants de la ciutadania/entitats.

La distribució als grups d'aquestes persones s'ha realitzat de manera aleatòria per la persona coordinadora de la sessió.

Cada grup de treball ha estat facilitat per una persona dinamitzadora de l'equip de Participació d'Ecologia Urbana, la qual ha plantejat un seguit de preguntes d'acord a les dades de diagnosi, com a element per conduir el debat, ha distribuït paraules i ha recollit les diferents aportacions.

A cada grup s'ha comptat amb la presència de personal tècnic de l'equip redactor i de la Direcció de Serveis de Planejament d'Ecologia Urbana, les quals han ofert suport tècnic responnent dubtes i fent aclariments a les persones participants.

Plantejament del debat i dinàmica seguida

El debat s'ha estructurat a partir dels resultats i reptes que planteja la diagnosi per tal de:

- Recollir valoracions i/o aportacions que puguin complementar la diagnosi
- Recollir aportacions en clau de proposta respecte a unes qüestions que han estat plantejades per les persones dinamitzadores en relació amb diferents temàtiques dels diferents àmbits de treball. S'ha recollit el consens/dissens en el grup envers les propostes plantejades.

Per a realitzar aquesta tasca a cada grup la persona dinamitzadora ha disposat d'una bateria de preguntes basades en elements de diagnosi i/o reptes a superar. La persona dinamitzadora ha estructurat el debat al voltant d'aquestes, distribuint paraules i recollint les valoracions i aportacions en clau de proposta.

Posada en comú

Les persones facilitadores de cada un dels grups ha fet una presentació sintètica (5 minuts) dels principals resultats del debat al seu grup, identificant alguns dels principals elements assenyalats per les persones participants.

Tancament de la sessió

Un cop finalitzada la posada en comú s'ha donat per tancada cada sessió de treball.

3. Resultats de la part deliberativa de les sessions

En aquest apartat es presenten les aportacions realitzades durant les sessions deliberatives. La informació còpsada s'organitza en subtemes en funció de cada un dels àmbits temàtics tractats, i de manera agregada per al conjunt de grups de treball desenvolupats.

La dinàmica del debat ha permès que el debat fluisi en una mena de pluja d'idees, a partir d'un seguit de qüestions plantejades per la persona dinamitzadora. En tot cas s'ha tingut cura per contrastar amb les persones de cada grup si existia consens o no davant de cada un dels comentaris o aportacions realitzades. En general el consens ha estat general en la major part de les aportacions particulars efectuades i en cas que no s'hagi valorat d'aquesta manera es destaca en el redactat.

Seguidament s'exposen els principals aspectes destacats en cada un dels àmbits temàtics treballats durant les sessions.

3.1 Taller deliberatiu 1: Mobilitat i sostenibilitat ambiental

La sessió s'ha celebrat el dia 3 de novembre de 2020 entre 18:00 i 20:10h. Han participat un total de 22 persones representants d'entitats i veïnat.

3.1.1 Mobilitat

- Jerarquia viària i presència del vehicle privat
- El posicionament de les persones participants en relació amb la presència del vehicle privat a la xarxa viària de Gràcia és, en general, **d'establir mesures que portin a limitar la seva presència a la via pública**. Es valora de manera bastant general que aquesta hauria de ser una prioritat, i per a dur-la a terme es planteja que el planejament pugui realitzar una revisió de la jerarquia viària, promovent una **pacificació general del viari** i reduint la xarxa primària, tant pels efectes que tenen en la salut (contaminació), seguretat (velocitat elevada), com en les relacions entre els barris (efecte barrera).
- Algunes persones apunten que caldria limitar la xarxa primària a carrers principals com Travessera de Gràcia, però d'altres persones fins i tot apunten que aquesta via caldria poder-se pacificar. En aquest sentit es valora que caldria reduir l'efecte barrera que exerceix entre el barri de la Salut i la resta de barris i que caldria transformar-la en un eix cívic (es parla de rambles), sobretot en els entorns de les escoles, posant carrils segregats per a la bicicleta i el transport públic.
- Es valora que cal **permetre l'entrada i la sortida del barri en cotxe a les persones residents**, però que cal prioritzar les actuacions que facilitin els desplaçaments a peu i bicicleta.
- En aquest sentit s'apunta desenvolupar accions que permetin **pacificar de manera efectiva el viari secundari** (Torrent de l'Olla, Gran de Gràcia, etc.), ja que es valora que continuen sent petites "autopistes". En aquest sentit es recull el parer que es podria ampliar la superilla que es va fer a Gràcia, promovent la generació de

plataformes úniques cosa que permet eliminar les voreres estretes a les alineacions de les façanes.

- També es recullen aportacions que indiquen la possibilitat de modificar sentits de circulació i/o col·locar elements de limitació de la velocitat, per **reduir la velocitat dels vehicles i millorar la mobilitat**. Així i tot, es valora que cal estudiar les mesures a aplicar per evitar situacions no volgudes com per exemple, la generació de culs de sac com els que s'identifiquen a la zona alta de Gràcia per sobre de Travessera de Gràcia, els quals provoquen situacions de trànsit poc fluid, el que pot afectar el transport públic. Entre aquests efectes no desitjats de la gestió de la mobilitat s'identifica la necessitat de suprimir la prioritat invertida de circulació al c/ Verdi a partir del C/ Sant Salvador perquè es valora que no funciona correctament.
- Millora de l'accessibilitat a l'espai públic

Les persones participants manifesten el seu posicionament en favor de millorar les condicions de l'accessibilitat i la mobilitat dels vianants a l'espai públic.

- En aquest sentit es recullen valoracions positives de la **implantació de plataforma única** a diferents carrers de Gràcia. Concretament es recull la proposta de pacificar Travessera de Gràcia amb plataforma única per reduir el nombre i la velocitat dels vehicles de motor i la contaminació del carrer. Es considera una mesura urgent per qüestions de salut pública. S'explica que comerciants de Gràcia també recolzen l'actuació.
- En un dels grups es manifesta que el comerç millora amb la peatonalització, i s'apunta a l'experiència del carrer Astúries en aquest sentit.
- En diversos grups es recullen demandes de **pacificació dels entorns escolars**, com per exemple, amb la conversió en zona de vianants del tram de Mare de Déu de la Salut entre C/Larrard i Sant Josep de Muntanya per generar accessos i entorns segurs i amables de l'escola Jesuïtes de Gràcia/Kostka i dels equipaments sanitaris.
 - En la mateixa línia es demanda la pacificació dels carrers perimetrals de l'Escola Rius i Taulet. Es manifesta que actualment l'escola té un entorn agressiu per als nens i nenes. Està rodejada de carrers estrets utilitzats com vies ràpides de trànsit rodat sense semàfors i contaminats.
 - En un dels grups de treball es planteja eliminar la possibilitat d'aparcar vehicles al c/ Larrard a l'alçada del c/ Mare de Déu de la Salut. Entorn d'aquest punt hi ha tres escoles i l'amplada de les voreres és insuficient perquè la gent pugui transitar amb comoditat.
 - En un altre dels grups també es recull la proposta de pacificar el carrer Mare de Déu de la Salut i convertir-lo en zona enjardinada.
- Es manifesta un acord general amb la implementació de mesures que afavoreixen la **retirada d'obstacles per al vianant i la bicicleta a la via pública**. Sobretot es valoren positivament les normatives vigents amb l'objectiu de treure les motos aparcades als espais lliures (concretament Francisco Giner, Martínez de la Rosa, plaça de la Llibertat).

En un dels grups es valora que caldria **prohibir aparcar motos en sortides d'equipaments** (escoles, hospitals,..), i en un altre es demana prohibir que les motos aparquin a les voreres. En aquest sentit, en un dels grups de treball es valora que caldria fomentar el model de motos aparcades en calçada (com a l'Av. Diagonal) en comptes del model de Travessera de Dalt on les motos aparquen i ocupen la vorera.

- Bicicleta i vehicles de mobilitat personal (VMP)

- En els grups de treball es manifesta que tot i que cal promoure **l'ús de la bicicleta aquest hauria d'estar regulat** de manera que no afecti els vianants i es demana **promoure la seva circulació segregada**:
 - En un dels grups es considera que cal fer una ordenança de mobilitat que reguli la velocitat de bicis i VMP. Hi ha sovint queixes dels vianants sobre la velocitat d'aquests vehicles i la demanda és la seva circulació segregada.
 - En un dels grups es denuncia que els vianants no poden anar tranquil·lament per les voreres si les comparteixen amb les bicicletes i els VMP i es demana augmentar la seguretat per als vianants, limitant els espais per a aquests vehicles.
 - En aquest sentit s'estaria d'acord en treure carrils de circulació per al trànsit rodat per dedicar-los a carril bici.
 - En un altre dels grups també s'apunta aquesta possibilitat i es concreta en la demanda que Travessera de Dalt pugui incorporar un carril bici, amb la finalitat de reduir el volum de trànsit rodat.
 - També es proposa millorar la connexió entre carrers zona 30, pels quals la bicicleta pot circular tenint prioritat sobre el vehicle de motor. Es manifesta que a Gràcia hi ha molts espais de zona 30 per on la bici pot circular, però no estan ben connectats entre ells. Carrers com Escorial, Travessera de Dalt, i d'altres no tenen connexió amb bici.
- Per altra banda, en el cas del barri de La Salut es recullen demandes per potenciar i facilitar-hi l'accés en bicicletes i VMP, concretament a l'Avinguda Pompeu Fabra i Riera de Can Toda, on es troba un centre educatiu al qual les usuàries hi accedeixen en gran mesura amb aquests vehicles.
- També es recull la demanda de **reforçar les estacions de bicing** (sobretot elèctric) a La Salut.
- Una altra demanda en relació amb la bicicleta és la **d'aprofitar més els equipaments públics i també els aparcaments soterrats** per ubicar-hi més aparcaments segurs de bicicleta (bicibox, etc.).

- Aparcament

- En relació amb l'aparcament en general a tots els grups de treball, i tenint en compte que la tendència de futur ha de ser la reducció del trànsit en vehicle privat, es valora que caldria **reduir l'aparcament en superfície** per substituir-lo per aparcaments soterrats la desaparició dels vehicles dels carrers.
- El posicionament és més dispar en relació amb les alternatives a impulsar. En general es considera viable l'opció **d'augmentar l'aparcament soterrat**, sobretot per a les persones que resideixen al barri. Pel que fa a les persones que visiten el barri per qüestions d'oci, comerç i turisme hi ha posicionaments més enfrontats, des de persones que consideren que cal fer una proposta per aparcar aquests cotxes i motos de la gent visitant, fins a persones que consideren que els visitants haurien d'aparcar fora dels barris de Gràcia.
- Es recull la demanda que l' Ajuntament **obligui les promotores immobiliàries a fer aparcaments privats en les noves promocions d'habitatge**, i no s'hauria de permetre fer-ne exoneracions.

- Per altra banda, es recull el parer que cal evitar que espais i edificis que estiguin catalogats patrimonialment o arquitectònicament, puguin patir modificacions per facilitar la creació d'aparcaments soterrats.
- També hi ha persones que consideren que si la tendència és reduir la presència del vehicle privat i, per tant, l'aparcament, caldria començar a **retirar grans aparcaments soterrats**, com per exemple, el de Pl. del Sol, i permetre que el sòl de les places sigui més permeable i renaturalitzat.
- Pel que fa a l'aparcament de les motos, com hem vist anteriorment, el posicionament generalitzat és **d'evitar que aparquin a les voreres** i també que tinguin espais limitats en els casos de carrers peatonalitzats on es permet la seva ubicació, com per exemple el C/ Rabassa on es considera que les motos ocupen massa espai.

- Distribució de mercaderies

- En els grups de treball s'està d'acord amb la possibilitat de **fomentar el comerç de proximitat**, tot i que es valora que cal **afavorir una bona accessibilitat** tant a clients com a proveïdors perquè sigui sostenible.
- En un grup es manifesta que a les superilles els petits comerciants han tingut dificultats per afrontar els canvis que han suposat, tot i que en altres casos es comenta que existeixen estudis que demostren que la pacificació no perjudica el comerç de proximitat.
- Amb relació als punts de distribució de les mercaderies es valora majoritàriament que haurien d'estar ubicats de manera que no entorpeixin la vida a la via pública, **situant les zones DUM en aparcaments públics soterrats (BSM) o punts neuràlgics, sense envair aparcaments privats o voreres**. En un dels grups es valora positivament que per optimitzar "l'última milla" es va treballar en la reforma del mercat de l'Abaceria per convertir-lo en un magatzem i punt de distribució.
- Especialment se sol·licita disminuir la presència de camions de càrrega i descàrrega al C/ Gran de Gràcia.

- Afectacions del viari

En general amb relació a aquesta qüestió es recull el parer que **les afectacions per destinar l'espai al vehicle privat no tenen sentit**. En canvi diverses persones apunten a la possibilitat que es podria **valorar el manteniment d'afectacions si suposessin un guany per als vianants i per a la ciutat**. En aquest sentit es recullen diferents aportacions, tot i que es valora que cal que les afectacions s'haurien d'estudiar de manera individualitzada per prendre decisions efectives sobre si es desafecten o bé es modifiquen i, sobretot, regular-les per evitar l'especulació en cas de dur-les a terme:

- En un dels grups es valora que no es tracta de mantenir l'afectació per guanyar trànsit. Per exemple en el carrer Gran de Gràcia, davant de l'Escola Vedruna, l'afectació ha representat guanyar espai per als vianants. Cal veure si mantenir l'afectació en un lloc permetrà guanyar un espai públic de qualitat. Si no permet guanyar espai per vianants i generar carrer de major amplada i qualitat, la solució seria desafectar.
- Es recull la demanda de desafectar el Carrer Maignon i fer el carrer de vianants.

- **Aprofitar diferències en alineacions de vial** provocades per les afectacions per crear petites places, naturalitzades i amb paviments permeables.
- L'afectació del carrer de la Salut passa pel Jardí de les Monges. Es podria reconvertir aquesta obertura de manera que es donés prioritats als vianants i que permetés que el jardí de les monges fos un jardí públic, on no poguessin passar els cotxes. Es valora que la millor solució seria **mantenir l'afectació, però no per als cotxes sinó per als vianants**.
- En relació amb la Travessera de Gràcia en un dels grups es valora que no es pot ampliar perquè quedarien afectats molts edificis que són patrimoni. Es considera que hauria de **convertir-se en un eix verd i de circulació per a vianants**.
- En un dels grups es demana treure les afectacions amb la condició indispensable de protegir els edificis antics que actualment no estan catalogats (passar a categoria B) per evitar el seu enderroc. Concretament, protegir les casetes baixes de Travessera de Gràcia 126.
- També s'apunta que les façanes de Gràcia són molt característiques i donen identitat al barri i que caldria valorar la seva conservació, en cas d'afectació.
- En un dels grups es demana que a La Salut es revisin les afectacions per a equipaments per equilibrar els usos que s'hi posen i afavorir el comerç local, ja que ja és una zona amb poc comerç local i moltes residències i negocis dedicats al turisme.
- En un dels grups (*durant la sessió de Patrimoni*) es manifesta que cal desafectar i mantenir totes aquelles finques afectades pel vial a Travessera de Gràcia i que els petits propietaris puguin fer reformes o, en cas contrari, expropiar aquests immobles. Les amplades de carrer previstes segons planejament no tenen sentit, ja que van estar dissenyades per prioritzar el pas del vehicle rodat. A més, els nous edificis d'habitatges que es construeixen no són accessibles pel veïnat pels alts preus de mercat.

3.1.2 Sostenibilitat ambiental

El posicionament general copsat en els grups de treball apunta a una demanda explícita d'**augmentar la presència del verd als barris de Gràcia**. Es recullen diferents propostes per fer realitat aquesta voluntat, entre les quals destaquen:

- Augmentar la presència del verd a l'espai públic
- Proposar una **nova modalitat viària tipus Passeig de Sant Joan**, amb els vianants separats dels cotxes amb una catifa verda millor que el model de Travessera de Dalt amb escocells al mig del carrer.
- **Fer més grans els espais verds de qualitat i públics** per tal que l'ecosistema millori. També pensar en corredors i espais claus per fer aquests corredors, mitgeres, patis, etc.
- **Fomentar la permeabilitat del sòl de l'espai públic** on sigui possible, substituint ciment per catifes verdes a l'espai públic, engrandint escocells, incorporant vegetació a les places dures. En aquest sentit es recullen algunes demandes concretes:
 - treure el paviment i posar verd al carrer Manrique de Lara;

- treure el paviment dur i fer llocs verds davant de la residència de Mare de Déu de la Salut;
 - aprofitar els escocells que són ocupats per motos i vehicles a Trav. de Dalt i a la Riera de Can Toda;
 - fer zones verdes amb sòls permeables sobretot en eixos amb molts vehicles. A la Plaça Lesseps hi ha molt de ciment que no s'utilitza...
 - una opció d'espai verd o plaça seria la part superior dels pàrquings. N'hi ha un que té una part oberta que dona a patis interiors al costat de Gran de Gracia i Travessera de Gracia.
- **Explorar la possibilitat d'augmentar la presència de verd als espais públics existents buscant mesures creatives**, com dissenyar pèrgoles a l'espai públic amb enfiladisses. Per exemple:
 - plaça de les Dones del 36 (mitgera lliure, poca presència de verd i d'ombres);
 - la Travessera de Dalt necessita més verd i espais d'ombra;
 - aprofitar les diferents alineacions de façana, que generen reculades, per crear petites places amb vegetació, espai per seure i sòl permeable.
 - **Aprofitar els projectes de remodelació per incloure verd.** Concretament:
 - Incloure espai verd en el projecte del **Mercat de l'Abaceria**. Fer compatible l'ús de mercat amb el d'espai verd cobert per l'estructura catalogada.
 - Futura remodelació de **Pi i Margall**, tractar de manera diferent cada tram. El tram superior podria ser tractat amb un caràcter de plaça. Segons estudis es pot prescindir la circulació de vehicles en aquest tram.
 - Es recull la demanda **d'aprofitar i regular els solars** que queden buits com a espais d'oportunitat per a la creació de noves zones verdes i/o horts urbans. Alguns exemples són:
 - els que actualment són aparcaments en superfície (com a Escorial amb M. D. de la Salut);
 - solar entre el carrer Escorial amb Mare de Déu de la Salut, en el qual ja s'han donat permisos per construir. És un espai d'oportunitat que s'hauria de recuperar com a verd per a la ciutat, encara que sigui privat;
 - al barri de la Salut entre els carrers Larrad i Escorial s'ha aixecat un solar i s'ha posat ciment en comptes d'augmentar el verd. Es un altre espai d'oportunitat.
 - Protecció del verd existent promovent la col·laboració públic-privat en la generació de verd
 - **Protegir el verd existent tant a l'espai públic com als patis interiors d'illa.** En concret protegir el corredor interior i l'arbre centenari de l'interior de l'illa d'Astúries, Travessera de St. Antoni i Àngel.
Promoure la preservació de grans espais verds existents privats (p. ex. Club Tennis La Salut).
 - **Aplicar estratègies i ajuts** per responsabilitzar els privats que disposen de zones naturals (amb grans arbres i vegetació) i que promoguin la seva preservació.
 - **Fomentar la col·laboració públic/privat per intervenir als interiors d'illes**, igual que s'està fent a l'Eixample des de fa anys. Cal, però, fer-ho amb cura i no afectant les propietats privades per tal que no se sentin amenaçades. Es plantegen algunes propostes:

- convertir aparcaments d'interior d'illa en espais verds. Es posa l'exemple del pàrquing Principal de Gran de Gràcia, actualment descobert;
- buscar interiors d'illes que podrien estar encadenades i convertir-les en espais públics (o privats d'ús públic).
- **Exigir a les noves promocions immobiliàries i a les obres la introducció de verd** en el moment de concedir llicències, i no permetre que aquestes puguin suposar destrucció d'elements de verd preexistents.
- **Aprofitar les mitgeres** per fer parets verdes amb vegetació, tant les que donen a l'espai públic com les que donen a interior d'illa.
- **Promoció de cobertes productives**, enteses com a espais compartits comunitaris als terrats, amb solucions de cobertes mixtes (verdes i fotovoltaïques). Se sol·licita, però, que aquestes iniciatives estiguin acompanyades tant tècnicament com pressupostàriament per l'Administració a fi que siguin viables.

Es valora que la iniciativa en aquest tipus d'actuacions de foment del verd ha de venir de mà de l'administració abans d'impulsar-ho entre els privats, fent intervencions a equipaments, com per exemple, escoles i altres edificis de titularitat pública, que es puguin convertir en espais de biodiversitat i d'aprenentatge.

També es recullen demandes de subvencions públiques per al seu foment entre els privats, així com assessorament de caràcter tècnic.

Així mateix s'apunta que en la gestió del verd cal seleccionar les espècies vegetals adequades per cada entorn, tenint en compte l'entorn present i les actuacions futures. Es posa l'exemple del C/Maignon com una mala pràctica en aquest sentit.

Per altra banda en algunes intervencions es plantegen dubtes i alguna reserva específica sobre com dur a terme aquesta aposta pel verd:

- En un dels grups també es planteja si seria operatiu augmentar el verd fent canvis de qualificació, com ja s'està fent en altres parts de la ciutat.
- Es recull la reflexió del fet que considerar tota la superfície de les places com a verd, no és massa real. La qualificació 6 ens parla d'espai verd, quan en realitat s'hauria d'anomenar espai lliure. Aquest espai lliure, amb el marc normatiu que tenim, no té per què ser espai verd. Això s'està intentant canviar a llocs de BCN com el 22@, on amb la nova modificació s'estan establint uns paràmetres ambientals i uns criteris, que lligats a les qualificacions, imposin que hi hagi una superfície vegetal determinada. Això és una ordenança que es podria introduir en aquesta MPGM.
- Es manifesta en un dels grups l'opinió que s'hauria de considerar inviable fer espai verd en el cas dels solars de davant de l'Alzina on hi ha una afectació de verd de nova creació, però en canvi són unes casetes que estan prou bé el que genera contradiccions.

- Afavorir la gestió de recursos naturals

També s'han recollit algunes intervencions en aquest sentit:

- Aprofitar la superfície disponible en pèrgoles per ubicar plaques fotovoltaïques o de generació d'energia eòlica, com per exemple a la Plaça Lesseps, perquè actualment no s'aprofiten.

- Requerir que els edificis d'obra nova integrin criteris de sostenibilitat obligatoris.
- Es considera que cal exigir una qualificació energètica mínima per les noves edificacions mitjançant les ordenances municipals.
- Es valora que Gràcia és un barri de rieres i torrents i que moltes cases disposen de pous. Es considera que caldria aprofitar aquesta memòria per generar sistemes de recollida d'aigua pel seu aprofitament. En aquest sentit, també es recull la valoració que aquesta disponibilitat d'aigües freàtiques permetrien disposar de més verd sense condicionar els recursos naturals com l'aigua.

3.2. Taller deliberatiu temàtic 2: Activitat econòmica i habitatge

La sessió s'ha celebrat el dia 9 de novembre de 2020 entre 18:00 i 20:10h. Han participat un total de 21 persones representants d'entitats i veïnat.

3.2.1 Activitat econòmica

- Localització del comerç a la Vila

En relació amb aquesta qüestió durant el debat als grups s'han recollit posicionaments diversos pel que fa a la possibilitat de generar eixos comercials o bé disposar d'un teixit comercial més dispers:

Entre les reflexions que consideren positiva la concentració de teixit comercial en determinats eixos destaquen les següents valoracions:

- Es manifesta que Gràcia disposa d'una àmplia oferta comercial i d'oci que en alguns casos està concentrada i especialitzada, i es considera que fins a la pandèmia aquesta activitat funcionava bé: la plaça de la Vila té molts comerços, la plaça del Sol té molts bars (14).
- En algun cas es considera positiu **potenciar l'activitat comercial en alguns eixos del barri** com per exemple Travessera de Gràcia, Torrent de l'Olla i Gran de Gràcia per tal d'afavorir la dinamització econòmica del barri. Es valora que aquestes intervencions haurien d'acompanyar-se de millores en la mobilitat com per exemple la generació de plataforma única.

Per altra banda també es recullen posicionaments que alerten de possibles inconvenients de la concentració del teixit comercial i d'oci:

- Es considera que **el risc és generar eixos temàtics**. Es posa l'exemple del carrer Gran de Gràcia, que al posar-se de moda, s'ha encarat, deixant de ser un carrer de barri amb comerç de proximitat. S'observa que a Gràcia ja no hi ha tanta diversitat de comerços de proximitat. S'explica que abans es podia comprar un estil de productes al barri i que ara ja no, perquè el barri va canviant els comerços de primera necessitat a botigues amb productes amb altres característiques, més destinats a públics externs.
- S'identifica un augment en els lloguers dels locals que estava suposant la desaparició d'alguns comerços per ser abusius. En aquest sentit es reclama incidir per tal que

Gràcia no vegi desaparèixer el teixit comercial amb el perill d'esdevenir un barri residencial, mancat de la vida de barri que el caracteritza.

- Als eixos totalment comercials (p.ex. Gran de Gràcia) hi ha massa moviment de càrrega i descàrrega i genera molèsties.
 - Es demana afavorir el repartiment homogeni de les llicències d'activitat variades, per mantenir la qualitat de vida del barri de la Vila de Gràcia.
 - Abans de promoure nous eixos comercials caldrà revisar l'anàlisi del barri després de la pandèmia. A Travessera de Dalt han tancat moltes botigues antigues, algunes d'objectes turístics, altres més destinades als veïns. La pandèmia al barri de la Salut està afectant moltíssim el comerç.
- Regulació de les activitats en planta baixa

En relació amb aquesta qüestió durant el debat als grups s'han recollit les següents valoracions:

- En un dels grups es valora que cal **preservar els carrers on, per les seves característiques, hi conviuen diversitat d'usos en planta baixa** (habitatge i locals comercials) i no pas homogeneïtzar les plantes baixes amb un sol ús (comercial o habitatge). Això ajudaria a distribuir l'activitat i moviment del veïnat per tot el barri de forma equilibrada.
En aquest sentit, per exemple es recull un exemple d'aquesta "especialització" que es considera nociva per la vida de barri, ja que s'indica que a les plantes baixes del c. Maignon, els comerços estan desapareixent per convertir-se habitatge i es valora que això va en contra d'intentar generar eixos comercials.
- Es manifesta que cal **revisar els usos en planta baixa de Travessera de Gràcia** donat que existeix una diferència de tipologia de comerç en planta baixa entre les dues voreres. A la banda de muntanya (La Salut) hi ha molts locals buits o comerços dedicats al turisme. A la banda de mar (Gràcia) hi ha més varietat. A més, l'alta presència de cotxes no afavoreix la creació d'un eix comercial en aquest carrer.
- En diferents grups es recull la demanda de **limitar i/o esponjar l'activitat d'oci nocturn, restauració i supermercats amb horaris extensos** perquè es manifesta que tenen un impacte negatiu sobre el seu entorn d'espai públic més proper. Es recorda que al Pla d'Usos es va arribar a la conclusió que calia regular sobretot l'activitat d'oci nocturn.
- Es recullen diferents valoracions que apunten a **recuperar locals comercials en desús per promoure activitats alternatives** que donin vida al barri i afavoreixin la interacció social com per exemple tallers artesanals, obradors, espais de coworking o espais de treball. També activitats que no sempre es desenvolupen en plantes baixes com estudis d'arts (dansa, pintura, etc.), escoles d'idiomes, centres de ioga, coworkings.
- Es considera que cal disposar d'una estratègia clara sobre a quins carrers hi ha demanda de locals comercials en planta baixa i a quins no, donat que es considera que sovint, es destinen plantes baixes a comerços en carrers que no tenen potencial comercial.

- En un dels grups es proposa promoure el **trasllat d'activitats professionals que es donen a plantes superiors a plantes baixes**. En aquest sentit es proposa intentar parlar amb les entitats que ocupen edificis sencers per afavorir que se situïn en altres llocs de cara al carrer i fer pisos de lloguer a les plantes superiors. Es valora que s'està ubicant activitat comercial en edificis sencers que podrien ser per HPO, i en canvi hi ha molts locals tancats i buits en PB.
- També es sol·licita **protegir l'ús actual en edificis i plantes baixes de caràcter industrial**, ja sigui pel seu interès patrimonial i històric com perquè són espais que promouen llocs de treball. Un exemple és al C. Maignon 20-22, que era un taller de joieria i l'ha comprat un privat per fer un edifici d'habitatges.
- Per potenciar les plantes baixes i dotar de vida els carrers en un dels grups es manifesta que caldria **donar la prioritat total als vianants als carrers**, perquè es considera que és una manera de potenciar el comerç. S'apunta que un exemple d'això es troba al carrer Astúries, mentre que al carrer Mare de Déu de la Salut es valora que no hi ha comerç perquè no hi ha bones voreres.
- També s'apunta a la necessitat que les plantes baixes siguin espais que permetin assolir l'objectiu de fomentar la plantació de verd i la permeabilitat del sòl. **Els interiors dels baixos s'han de convertir en un pulmó verd per la ciutat**. Tant si els baixos es destinen a habitatge com si es destinen a comerç local. I sobretot cal protegir els que existeixen actualment.

- Suport i protecció d'activitats econòmiques diverses

- Es considera que cal protegir activitats artesanals, culturals, les botigues històriques (carnisseries, ferreteries, merceries, etc.) i afavorir també activitats com els centres de ball, ioga, co-workings, mitjançant la regulació dels preus dels lloguers.
- També s'apunta que caldria facilitar que els esplais, associacions de tota mena, cooperatives de consum, etc., puguin aconseguir locals a preus regulats. Les entitats del barri i associacions estan pagant lloguers desorbitats.

- L'activitat econòmica al barri de La Salut

Durant el debat s'han recollit diferents aportacions que per l'especificitat del barri s'han agrupat:

- En el cas del barri de La Salut es manifesta que caldria fer un **Pla sectorial de La Salut** perquè es considera que la seva realitat és molt diferent de la resta del districte. En aquest sentit es valora que caldria **crear un eix pacificat entre Pl. Sanllehy i Pl. Lesseps**, donat que això facilitarà l'aparició de comerços i, per tant, d'un eix comercial que fa anys que es reclama.
- L'Ajuntament hauria de revisar aspectes del PGM que no permeten que el comerç aflori al barri de la Salut. Per exemple el planejament estableix que La Salut és zona sanitària i hi ha moltes de residències de gent gran. Es valora que la presència del Park Güell provoca un excés de negocis dedicats al turisme (c. Larrard i c. Marianau i altres). Es considera que regular aquests aspectes permetrà i facilitarà l'aparició d'eixos / zones de comerç local.
- Es manifesta que al barri de La Salut, cal ser més exigents amb els usos en planta baixa dels edificis d'obra nova per tal de potenciar el comerç. Els edificis que s'estan

construint (p. ex. al costat de l'ermita de M de Déu de La Salut) no tenen locals en planta baixa.

- Respecte a les llicències d'activitat es considera que al barri de La Salut hi ha un excés de negocis dedicats al turisme, per exemple.
- Es valora que el comerç de proximitat a la zona de la Salut ha desaparegut a la zona turística, sobretot a la vora del Parc Güell i els veïns i veïnes es queixen. El comerç de proximitat està tocat de mort i les botigues que apareixen noves són de records baratets pels turistes. La solució podria ser fomentar les botigues d'art de més qualitat i els restaurants també de qualitat, que no fossin de paella i sangria. Un exemple positiu seria l'Eixample on s'han fomentat les activitats socials.

3.2.2 Habitatge

- Promoció d'habitatge protegit

En relació amb aquesta qüestió s'han recollit diferents propostes i valoracions:

- Un dels grans objectius de la MPGM és **augmentar l'habitatge assequible**. En aquest sentit, en un dels grups s'està d'acord de fer allò que estigui a l'abast de l'administració:
 - Es proposa estudiar la possibilitat que la **mesura del 30%** d'habitatge protegit en la construcció nova i rehabilitació pugui elevar-se a Gràcia, potser fins al 50%, per les dificultats que té per generar nou habitatge; en un altre grup es proposa buscar mecanismes alternatius als del 30% perquè es valora que a causa de les característiques del districte de Gràcia és poc probable que es compleixin els requisits perquè les promocions privades destinin 30% a habitatge protegit.
 - Es planteja facilitar les **remuntes**, però estudiant cas per cas, perquè no a tot arreu beneficia, tenint en compte les característiques (alçada dels edificis, amplada de carrers); Altres valoracions són contràries a les remuntes per diversos motius:
 - es considera que els edificis són antics i es considera que no suportarien estructuralment les remuntes;
 - cal evitar fer-les si suposen una reducció de sol i llum al veïnat;
 - es consideren cicatrius arquitectòniques, sobretot a llocs com les cases baixes
 - Dedicar les rehabilitacions i les desafectacions a habitatge assequible; destinar qualsevol solar per habitatge assequible;
 - Fer àrees de tanteig i retracte perquè l'Ajuntament pugui adquirir edificis que es venguin i rehabilitar-los com a habitatge social.
- Es recullen diferents propostes en la línia de la **rehabilitació per assolir habitatge social**:
 - Fer un estudi de construccions existents que es puguin rehabilitar com a habitatge social.
 - Es podria fer HPO en els blocs buits que hi ha al barri. Per exemple en els blocs afectats de Travessera, Torrent de l'Olla.

- Reconvertir blocs sencers que estan a la venda en HPO. Caldria estudiar si a la Vila hi ha edificis d'aquestes característiques, però veiem que s'enderroquen cases senceres com la de Travessera amb plaça de la Vila, i es van veient altres blocs buits. Cal impedir que s'especuli amb aquestes cases velles i la proposta seria convertir-les en HPO, si es pot fer.
- Aprofitar els edificis i els habitatges buits existents. Es considera més sostenible des del punt de vista econòmic. No es considera necessari construir de nou i/o expropiar.
- Buscar maneres d'augmentar l'habitatge protegit sense densificar el barri.
- En algun cas es planteja no construir més sinó treure densitat, per potenciar el verd i alhora, garantir habitatge social tot promovent la rehabilitació.

Altres propostes són:

- Es valora que l'accés a l'habitatge social s'ha de garantir, primer, al veïnat del barri perquè no hagin de marxar del barri.
- Requalificar els solars buits en habitatge protegit.
- Obligar a fer habitatge protegit en cas de fer gran rehabilitació als edificis disconformes existents, aquells que estan per sobre alçada regulada.
- Aprofitar el 20% del parc d'habitatges destinat a altres usos per fer habitatge protegit. Es considera que a Gràcia no és necessari aquest 20%.
- Es planteja la possibilitat d'oferir incentius a les promocions privades perquè facin habitatge de protecció oficial.
- També es recullen propostes que apunten a controlar els preus de l'habitatge per evitar la fugida de joves.
 - Regular el preu del lloguer s'ha de convertir en la primera prioritat, per sobre de promoure l'HPO. La generació de joves ja ha hagut que marxar del barri i la situació és alarmant.
 - El problema no hauria de ser com augmentar el nombre d'habitatges, sinó fer possible que la gent del barri pugui llogar i/o comprar.
- Ús residencial a plantes baixes

En relació amb aquesta qüestió s'han recollit diferents valoracions:

- En un dels grups es manifesta que la reconversió a ús residencial de les plantes baixes és una realitat que s'ha de reconèixer. Moltes vegades està associada a la dificultat d'accés als pisos de lloguers.
- En un altre dels grups es recull un posicionament de consens respecte permetre el canvi d'ús de les plantes baixes en habitatge, però es considera que caldria introduir limitacions segons el tipus de carrer, en funció de si és comercial o no. També es considera necessari regular-ho establint unes mínimes condicions d'habitabilitat (aïllament contra les humitats, salubritat, etc.) i que sigui habitatge social. En aquest sentit es considera que el nombre de plantes baixes amb condicions de llum i ventilació adequades és molt limitat, per tant l'habitatge en planta baixa no pot ser una solució generalitzada.

En un altre dels grups es considera una via positiva per millorar l'habitatge al barri, però s'ha de fer de manera regulada, amb uns preus controlats.

- Es planteja la possibilitat de convertir en habitatge espai en desús, com per exemple, les oficines bancàries o com l'antiga oficina de la Seguretat Social.
- També es valora positivament el fet que les plantes baixes podrien ser habitatges adaptats. Cal, però, revisar la normativa per adaptar-la als barris de Gràcia donat que molts locals no compleixen la condició de la façana mínima.

- Altres estratègies per a generar habitatges

- Es recull la proposta que l'Ajuntament faci un cens d'edificis sencers privats o públics que estan buits, i que potser no tenen gaire valor històric, però es poden reconvertir en edificis d'habitatges.
- S'apunta que aquest és un bon moment per incidir en què els **pisos turístics** que s'han quedat buits es recuperin per a lloguer per a la gent de barri (per exemple a l'interior d'illa de Travessera amb Gran de Gràcia).
També s'apunta que cal regular els pisos turístics, perquè es valora que n'hi ha massa i alguns semblen il·legals.
En un altre grup es proposa controlar els pisos turístics no regulats o en desús per intentar convertir-los en habitatges de lloguer social.
En un altre grup es recull que cal reduir l'oferta de pisos turístics, ja que aquests fan augmentar els lloguers i els preus de compra.
- Es proposa explorar la possibilitat d'adaptar la fórmula de les "**hipoteques inverses**" perquè habitatges de gent gran passin a HPO al cap d'uns anys. Hi ha una idea que estan explotant altres mans privades (fons "buitre", bancs, etc.) que consisteix a oferir a persones grans la compra del seu pis de propietat, a canvi d'una pensió vitalícia, o a canvi de fer la rehabilitació i que la persona gran pugui viure fins que falti. Es considera que el barri hauria de contactar amb les persones grans que no tenen diners per rehabilitar-se el pis o la casa, per oferir l'ajuda en la rehabilitació i que aquesta casa transfereixi la propietat al barri com HPO, que la pugui gaudir fins que falti i si es pot fer una remunta que es faci també.

- Tipologia d'edificis d'habitatges en obra nova

En relació amb aquesta qüestió s'han recollit diferents valoracions:

- Es demana no permetre la construcció d'edificis d'habitatge de grans dimensions (p. ex. al costat de l'ermita de M de Déu de La Salut) perquè trenquen amb el caràcter de "poble", ofegant l'entorn. A més no posen locals comercials a la planta baixa el que impedeix generar eixos d'activitat comercial i cal exigir-los-hi.
- En relació amb aquests edificis de nova construcció, en un dels grups es considera que l'Ajuntament hauria de controlar més els projectes que s'aproven. Durant la conversa es posa en dubte de si compleixen un mínim d'habitabilitat (ventilació, il·luminació natural, etc.); els preus són desorbitats; molts tenen piscines a les cobertes i es considera que caldria exigir-los que creessin zones verdes, a les cobertes.

- En un altre dels grups de treball es valora que els pisos nous que es fan no tenen res a veure amb el que necessita el barri. S'apunta que, per exemple, s'ha tirat la "bodegueta" que hi havia al carrer Providència per fer 2 dúplex amb piscina, que no responen a les necessitats dels veïns del barri.
- Els nous edificis d'habitatge s'haurien d'harmonitzar amb l'entorn. Hi ha exemples d'edificis recents que no respecten el que hi ha al costat. Volem que els pisos siguin pensats per la gent del barri i s'ha de garantir la relació estètica amb la resta d'edificis. Per exemple l'edifici del carrer Repartidors és un bloc molt compacte totalment aliè. Això no s'hauria d'haver permès. Un altre exemple seria el de carrer Maignon.
- Es manifesta que caldria obligar les constructores que fan edificis de nova planta a rehabilitar algun element públic de l'entorn, com un jardí, una façana, etc. per revertir els seus guanys en el barri.
- Es proposa promoure tipologies d'habitatge compartit, útils per la gent jove i/o per persones amb menys recursos.
- La Plataforma protegem l'interior d'illa, demana no edificar al centre de l'illa (Astúries, Trav. de St Antoni i Àngel). Considera que és imprescindible respectar l'ADN, el verd i el patrimoni cultural del barri. Es considera que l'actual projecte plantejat per l'interior d'illa no planteja un pressupost sostenible.

3.3. Taller deliberatiu temàtic 3: Equipaments i patrimoni

La sessió s'ha celebrat el dia 17 de novembre de 2020 entre 18:00 i 20:10h. Han participat un total de 20 persones representants d'entitats i veïnat.

3.3.1 Equipaments i espai públic

- Demanda de nous equipaments

Entre les demandes de nous equipaments per als barris de Gràcia destaquen les següents aportacions:

- Es recull una elevada demanda **d'equipaments educatius**:
 - Preveure nous equipaments educatius (de major prioritat a menor: Escoles Bressol, Centres d'Educació Infantil i Primària i Instituts).
 - Hi ha un dèficit d'instituts públics.
 - Cal equipaments sobretot escoles, escoles bressols, espais familiars, instituts i equipaments esportius.
 - Cal escoles i instituts, especialment escoles públiques per veïnes per no haver de marxar fora del barri. Cal planificar les escoles i instituts segons la població que té fills al barri no només amb la població general, ja que tots els instituts estan fora del barri. Actualment, les famílies de Gràcia han d'anar a altres barris a buscar equipaments escolars on les famílies porten els seus fills a escoles privades i hi ha més oferta d'escola pública
 - En relació amb els instituts, es valora que cal establir criteris a escala de ciutat, donat que es tracta d'un servei públic municipal i, inclús, hi ha instituts que s'especialitzen en temes concrets.

- Es recull demandes **d'equipaments de caràcter sociocultural** per a diferents sectors de la població: gent gran, joves, canalla. En aquest sentit es plantegen equipaments específics...
 - Manquen centres cívics, casals de barri per a gent gran, equipaments per a joves.
 - Cal casals de barri per la població en general i equipaments per a la gent gran i complementar aquests equipaments amb les residències
 - Escoles de música, centres cívics per la gent gran i joves.
 - Espais per joves per fer concerts, reunir-se, etc.
 - Preveure nous equipaments de promoció de la gent gran. Repensar el model dels casals de gent gran per adaptar-se a les necessitats de les persones usuàries actuals i properes.

... però també es recullen propostes que apunten a fer **equipaments reversibles, multifuncionals i intergeneracionals:**

- Potenciar la reversibilitat i la plurifuncionalitat dels equipaments públics per adaptar-se a les necessitats canviants. En particular a la part baixa de Gràcia.
- Potenciar equipaments intergeneracionals i/o generar espais d'intercanvi entre canalla i gent gran. Les escoles podrien acollir a la gent gran, Finlàndia és un exemple.
- En menor mesura, també s'han recollit demandes **d'equipaments esportius**, i també espais al carrer on es pugui practicar esport, assenyalant l'opció d'aprofitar l'espai públic per a fer activitats esportives, alliberant aquests espais de la presència de cotxes.
- Pel que fa als llocs on es podrien ubicar nous equipaments, es recullen demandes de limitar l'espai al cotxe per dedicar-lo als equipaments, i també la utilització de plantes baixes en desús.
- També es recullen les següents propostes concretes de llocs on es podrien ubicar equipaments:
 - Destinar una planta del nou Mercat de l'Abaceria per a ús d'entitats veïnals.
 - Destinar solar del c. Sardenya (al costat de l'Institut Teresa Pàmies) a poliesportiu. Des de les plataformes veïnals s'hi està treballant i se li donarà aquest ús.
 - Al carrer Siracusa (al costat dels Testimonis de Jehovà) hi ha un parell d'edificis mig abandonats, es podrien reconvertir en equipament.
 - Reconvertir equipaments privats de l'església (que no tenen un servei públic) en equipament. En aquest sentit es recull la pregunta de si es podria reconvertir el centre evangèlic en institut.
 - Requalificar terrenys d'edificis d'oficines (p.ex. Telefònica a Camp d'en Grassot), equipaments eclesiàstics, etc. que apareixem amb clau 7 (equipament) i haurien de ser clau 4 (serveis tècnics).
 - Repensar el solar on hi havia ubicat l'antic Teatre principal de Gràcia (c/ Sant Domènec entre c/ Gran de Gràcia i c/ Sant Pere Màrtir) actualment és un aparcament desaprofitat amb unes façanes que contrasten amb les edificacions del voltant i que els veïns veuen des de casa seva. Pensar la manera de reconvertir aquest equipament amb mixtura d'usos, conservant l'aparcament si cal i fer un nou equipament pels veïns
 - Reconvertir el supermercat situat al carrer de Pere Serafí, a l'interior d'illa entre Trav. Gràcia i c/ Ros de Olano té una gran superfície de coberta amb plaques d'uralita que es podria reconvertir i estudiar el seu trasllat a possible soterrani i lliurar aquesta superfície com espai verd

- La casa de la Muntanya podria ser equipament cultural i estar protegit.
 - Mantenir l'edifici de Can Vallmitjana i que s'habiliti com espai cultural obert a la ciutadania. Les obres que s'hi volen realitzar amputarien l'edifici, el passatge que s'obriria no estaria integrat i no seria segur. Cal fer intervencions integrals sense destruir el patrimoni i conservant-lo. Hi ha una contradicció entre el missatge institucional de promoure la sostenibilitat i el patrimoni que no es materialitza a la realitat.
 - Protegir i conservar l'arbre i l'edifici de Vallmitjana (part inferior i superior). Convertir-lo en espai d'ús cultural obert a la ciutadania per mantenir la memòria històrica de l'espai. La propietat privada està d'acord.
- Pel barri de La Salut tot i que es considera que està ben dotat d'equipaments. I que se'n preveuen de nous (p.ex. al solar de l'antiga Clínica Quirón) es recullen les següents demandes:
 - Falta equipament cultural i esportiu. Hi ha el club de tennis i el Catalunya, que no és públic
 - A La Salut, l'edifici de Sant Josep de la Muntanya, ofereix serveis al barri, però es considera que encara es podria obrir més.
 - Millorar les places a la zona de la Salut, zona Lesseps.
 - Cal potencial la mescla intergeneracional i repartir millor els equipaments destinats a un sector com ara la gent gran. Al barri de la Salut hi ha moltes residències i hospitals, això dificulta la convivència al barri.

- Dotacions i serveis privats

En relació amb la presència d'equipaments i serveis de caràcter privat la demanda generalitzada que s'ha copsat és la de garantir el seu manteniment i qualificació com a equipament si s'escau, com un patrimoni dels barris de Gràcia.

En aquest sentit es manifesta que cal preservar aquells serveis privats que fan la funció d'equipament, però també que cal establir una mínima regulació perquè les "regles del joc" no depenguin només de la propietat privada i, per tant, no corrin el risc de desaparèixer. Algunes propostes i reflexions sobre aquesta qüestió han estat:

- Protegir petits equipaments públics i d'altres privats com els culturals i d'arts escèniques (cinemes, sales de circ, Teatre Cercle, Lluïsos, ...) Cal desafectar-los si és el cas
- Mantenir els espais privats, ja que complementen la manca d'equipaments públics
- Mantenir espais privats, no hi ha altra oferta, és necessari
- Cal protegir les sales de concerts del barri que estan a punt de tancar per la situació de la pandèmia (regular les noves activitats que s'hi poden establir en aquests locals)
- Contemplar i protegir els equipaments privats actuals del barri, ja que tenen un impacte molt positiu (ateneus històrics, espais culturals, etc.) i són complementaris als equipaments públics. Els equipaments privats i públics formen una xarxa molt necessària que cohesiona el territori.
- Es recull la demanda de mantenir els Lluïsos de Gràcia com a equipaments.
- Els espais industrials que queden al barri s'han de preservar com a record en el paisatge urbà. (Per exemple la Fàbrica al costat de la plaça de la Virreina)
- Cal qualificar com a equipaments algunes dotacions i serveis privats per tal de protegir-los. No pot tornar a passar el que va passar a La Violeta, que va estar a punt de desaparèixer perquè no estava qualificat com equipament sinó com a nucli urbà (habitatge)

- Es manifesta que caldria situar les dotacions i serveis privats en plantes baixes, per alliberar els nivells superiors dels edificis per fer habitatge dotacional. D'una banda, hi ha un edifici singular a la plaça de la Virreina, amb vidres molt grans, que té oficines, una escola d'anglès, una escola de dansa, etc. D'altra banda hi ha moltes PB com ara antigues sucursals bancàries o l'antiga oficina de la Seguretat Social, que estan totalment tancades.

- Espai públic entorn dels equipaments

Entre les demandes relacionades amb la millora de l'espai públic a l'entorn dels equipaments, destaquen:

- Millorar espais públics vinculats a equipaments existents, fent un **espai naturalitzat i pacificat**. (p.ex. Espai Jove La Fontana, actualment està tancat amb una tanca i té un horari d'obertura).
- **Fer itineraris segurs de pas pels veïns** per arribar als mercats, especialment per la gent gran que utilitza aquests equipaments. Exemple del Mercat de Lesseps que queda aïllat i l'accés al mercat que és hostil
- S'han de blindar les voreres a la vora dels equipaments. No volem que les motos aparquin a les voreres.
- Utilitzar l'espai públic com un **espai suplementari dels equipaments** en determinats moments (ex: escoles a l'exterior). En particular a la part baixa de Gràcia.
- Fer més **places**. Els llocs d'oportunitat que s'observen són els retranquejos davant de l'espai Quirón i davant de les Mútues.
Cal millorar l'espai públic del carrer Mare de Déu de la Salut perquè conté un nombre elevadíssim d'equipaments (nou CUAP Gràcia, Escola Kostka, Hospital de l'Esperança, llar d'avis Parc-Güell, Hospital Sociosanitari Mutuam Güell, escola Virolai, club de tennis de la Salut). Es podria fer alguna plaça nova o bé donar la prioritat als vianants.
- **Augmentar presència del verd i reduir el trànsit** per vetllar per la qualitat d'aquests espais: vegetació, sòls permeables, escocells correguts, bancs a l'ombra, espais de trobada,...
 - Aprofitar els solars buits i els aparcaments en solars privats per fer més zones verdes.
 - Treure o millorar la zona verda al carrer Pau Alzina.
 - Protegir els voltants de l'Escola Rius i Taulet, nivells de contaminació molt alt. Actualment hi ha molt de trànsit al seu voltant, cal reduir la presència del cotxe i protegir-ho millor per a fer-ho segur
 - Es manifesta que al costat del Santuari de la Mare de Déu de la Salut, que dona nom al carrer s'ha perdut l'oportunitat de disposar d'una zona verda, permetent la construcció d'un edifici d'habitatges, que es valora amb una alçada excessiva.
 - Hem de preservar no només els espais verds públics, també els privats perquè fan més agradables les visuals des de l'espai públic.
 - El Park Güell ha tingut una baixa demanda pel veïnat i amb la pandèmia s'ha redescobert. Mantenir el Park Güell com equipament a l'aire lliure pel barri i prioritzar-ho davant del turisme.

- Allotjament dotacional

La qüestió dels allotjaments dotacionals ha estat debatuda als grups amb posicionaments diversos que demanen una anàlisi acurada de la seva ubicació, perquè no en tots els casos es consideren una solució òptima si es generalitza:

- Es recull el plantejament de realitzar un estudi comparatiu amb la resta de districtes de la ciutat centrant-se en les variables: progressió demogràfica, demanda de la població i nombre de places d'allotjament dotacional.
- En algun cas es manifesta acord amb la possibilitat d'augmentar l'allotjament dotacional, però no en detriment del sòl destinat a equipament i es reclama que es reparteixi equitativament en el territori.
- En les zones d'equipaments noves es podria situar l'allotjament dotacional, però no en zones d'equipaments ja consolidats.
- També es recullen reticències per fer allotjaments dotacionals en espais lliures privats:
 - Fer allotjaments dotacionals, però no fer-ho als interiors d'illa
 - Necessitat de rehabilitar edificis per destinar allotjament dotacional, no ocupar els espais lliures privats, explorar al màxim l'edificació existent i no pujar alçades (remuntes) si a més el planejament no ho permet
 - Aprofitar edificis buits per posar serveis i pisos dotacionals. No fer remuntes ni construir als espais lliures privats, ja que el barri té una densitat molt alta
 - Aprofitar edificis buits i/o pisos turístics en desús per posar serveis i pisos dotacionals, no fer construccions noves, ja que el barri té una densitat molt alta.
 - No convertir tots els espais patrimonials i de memòria històrica del districte en pisos dotacionals.

3.3. Patrimoni

- Declaració de Gràcia com a conjunt històric-artístic

El posicionament generalitzat de les persones participants en el debat als grups és de preservar i mantenir l'essència de Gràcia a través de la protecció del seu patrimoni urbanístic i també dels elements del verd urbà. de manera que la previsió de declarar l'àmbit com a conjunt històric-artístic és ben vista en la major part dels grups de treball.

En un d'ells, però no es recull una posició clara a favor de declarar Gràcia com a conjunt historicoartístic, perquè es desconeixen les implicacions de la mesura, però sí que hi ha un clar consens en què cal establir mesures per preservar Gràcia en el seu conjunt pel que fa al caràcter identitari tradicional (alçades, composicions de façana i parcel·la, etc). En aquest sentit es recull alguna valoració que manifesta la necessitat de protegir, però amb especificacions, perquè es considera que també existeixen edificacions de poca qualitat que es podrien substituir.

En general es recullen valoracions que destaquen aquest suport a la proposta de l'equip redactor i fins i tot es va més enllà, amb manifestacions que consideren que no només cal protegir les edificacions, sinó també els arbres, els espais verds, els jardins privats.

Algunes manifestacions i reflexions al voltant del patrimoni han estat les següents:

- Cal replantejar el concepte de patrimoni. Actualment només es contempla grans edificacions d'alt valor arquitectònic com el Palau Güell, etc. Cal conservar l'aspecte de

la fisonomia dels barris, els seus edificis i els elements d'arquitectura populars tradicionals

- L'MPGM hauria de regular allò que no regulen les lleis de patrimoni: no permetre que s'ajuntin parcel·les per a construccions d'obra nova, regular les alçades edificatòries segon l'entorn construït i no pas segons les amplades de vial (p.ex. no construir edificis de gran alçada si l'entorn edificat són casetes baixes, per molt que l'amplada de vial ho permeti), protegir les façanes tradicionals, protegir els interiors d'illa com a espais naturalitzats per tal de preservar la biodiversitat i no permetre la creació de paviments durs.
- Cal mantenir tot aquell patrimoni que ha suposat un esforç per la població i que esdevé una riquesa pel barri. Culturalment hi ha una mancança important de conservació de patrimoni i memòria de poble, habitualment es destrueix el patrimoni per tornar a construir.
- Cal protegir les edificacions existents que tenen un caràcter artesanal i un alt nivell estètic, actualment els materials que s'utilitzen són elements industrialitzats de poca qualitat. No se sap quines connotacions comportaria ni quines conseqüències reconèixer la Vila com a Conjunt Historicoartístic, però si es pot protegir aquests elements, es considera positiu
- Conservar els edificis i l'arquitectura del barri. Gràcia és un barri popular i cal protegir els edificis baixos i construïts popularment. També cal conservar l'ús d'aquestes edificacions com les plantes baixes de petits comerços històrics.
- Conservar el patrimoni dels edificis, sobretot de tots aquells elements no considerats patrimonials que tenen molt de valor. No conservar només la façana, sinó l'edifici en la seva constitució, el seu interior i el seu ús. Obligar a conservar altres elements com les vidrieres, les rajoles hidràuliques del paviment i regular que les veïnes que hi viuen actualment puguin quedar-se. Cal conservar i protegir el petit comerç de les plantes baixes perquè no s'acabin col·locant grans superfícies o multinacionals que no s'identifiquen amb el caràcter del barri.
- En els casos de deixadesa total l'ajuntament hauria de tenir dret a expropiar per poder preservar la memòria.

4. Valoracions de les sessions de debat

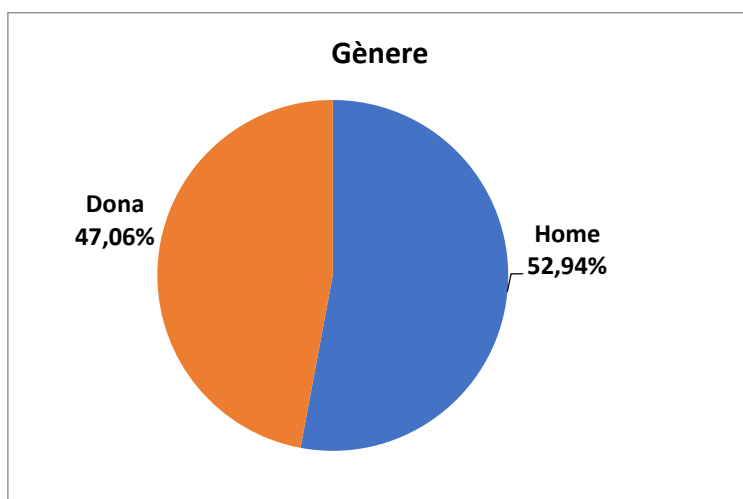
Tot mecanisme participatiu esdevé també un procés educatiu en el qual els agents implicats posen en pràctica una nova forma de treballar i relacionar-se per tal de definir un projecte en comú. Aquest vessant educatiu del procés suposa també, entre altres aspectes, un aprenentatge continu sobre la manera d'organitzar i conduir el procés per assolir els objectius marcats prèviament. Per aquesta raó, el fet de copsar la percepció de les persones participants mitjançant mecanismes d'avaluació de les sessions deliberatives és un dels mecanismes que permeten recollir indicadors de la seva qualitat i així, implementar millores en els processos participatius. L'objectiu de l'avaluació és, doncs, identificar aspectes de millora en l'organització i les dinàmiques desenvolupades.

Amb aquesta intenció s'ha dissenyat un qüestionari que, complimentat voluntàriament per les persones participants posteriorment a les sessions de debat, ens permet avaluar diferents aspectes d'aquestes.

S'han recollit les valoracions de 18 persones participants en les tres sessions, d'un total de 63 persones participants, representants del veïnat i les entitats.

Perfil de les persones participants

La distribució per **gènere** de les persones que han donat resposta al qüestionari ha estat bastant similar. Un 52,94% de les persones participants han estat homes, mentre que un 47,06% han estat dones.

Base: 18 persones

Pel que fa a l'**edat** les persones que han donat resposta al qüestionari d'avaluació són persones d'edat mitjana, compreses entre els 41 i els 69 anys, amb una mitjana de 56,4 anys.

Un 38% de les persones participants en les sessions pertanyen a les següents entitats dels barris de Gràcia:

Entitat
AV Park Güell, La Salut, Sanllehy
AFA Escola Gravi
Plataforma del carrer Mare de Déu de la Salut
Associació de veïns del Pg. Sant Joan
AVV Camp d'en Grassot Gràcia Nova
COAC grup de treball del districte Gràcia
Gràcia cap on va?
Plataforma Salvem l'Alzina
Jesuïtes Gràcia, Kostka
Club Tennis La Salut
Plataforma afectats de l'Abaceria
Plataforma Protegim l'interior d'Illa
AVV Vil·la de Gràcia

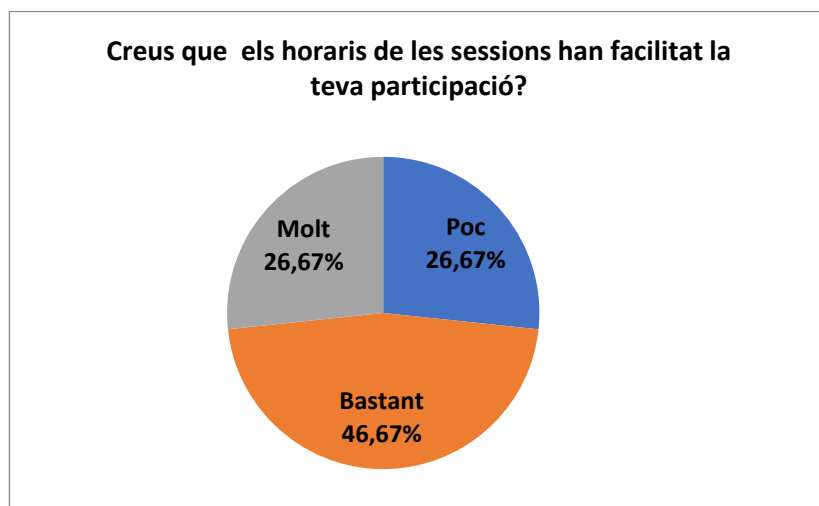
Valoracions recollides

- Facilitats per a participar i debatre

En aquest apartat es valoren diferents variables per conèixer fins a quin punt s'ha facilitat la participació i el debat de la ciutadania, amb l'estratègia participativa desenvolupada.

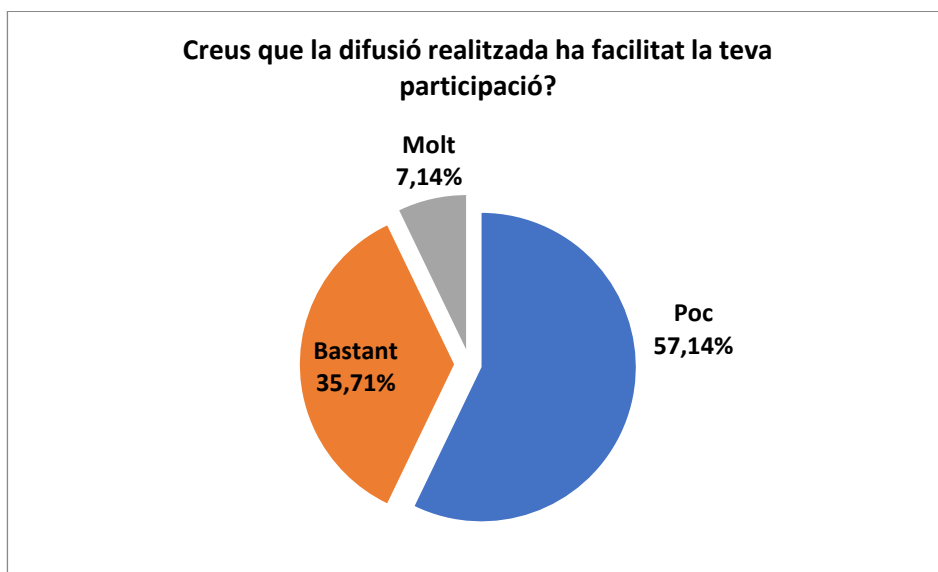
Pel que fa a aspectes organitzatius s'han tingut en compte les següents valoracions:

Pel que fa als **horaris de les sessions**, majoritàriament es manifesta que han facilitat la participació.

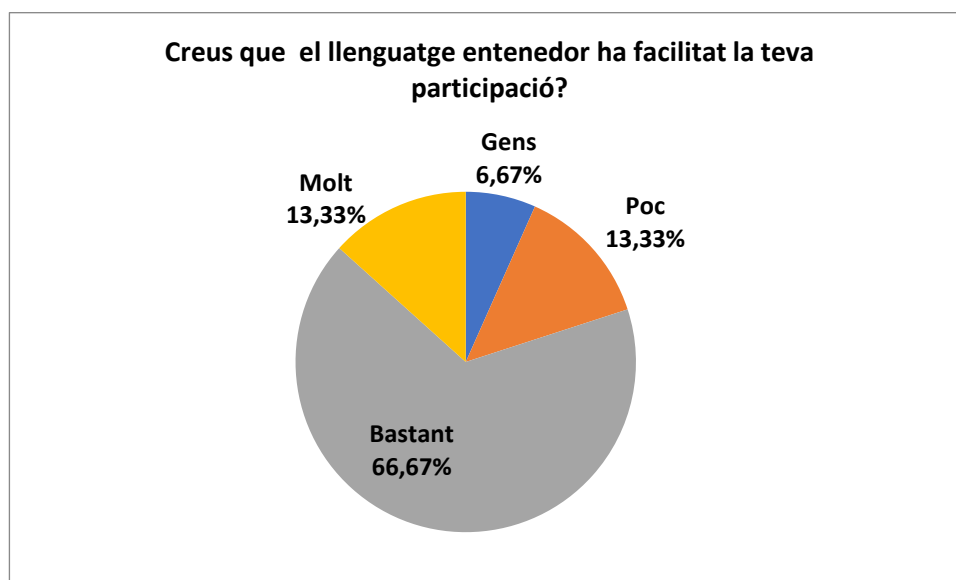
Base: 18 persones

La **difusió realitzada** per donar a conèixer la celebració de les sessions de debat es valora majoritàriament com a poc facilitadora per a participar a aquestes.

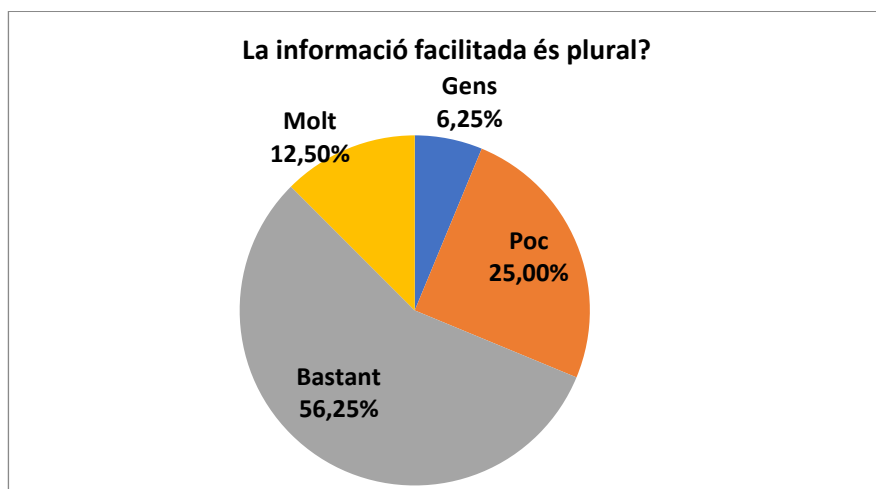
Base: 18 persones

En canvi el **llenguatge emprat** durant les sessions s'ha valorat majoritàriament com a entenedor per facilitar la participació

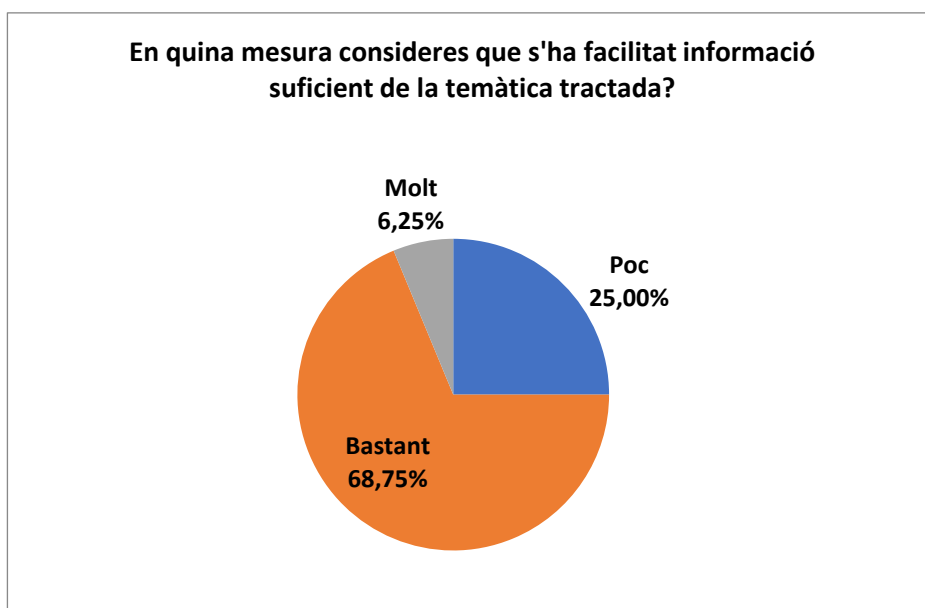
Base: 18 persones

Pel que fa a la **informació facilitada** es valora majoritàriament que ha estat bastant o molt plural

Base: 18 persones

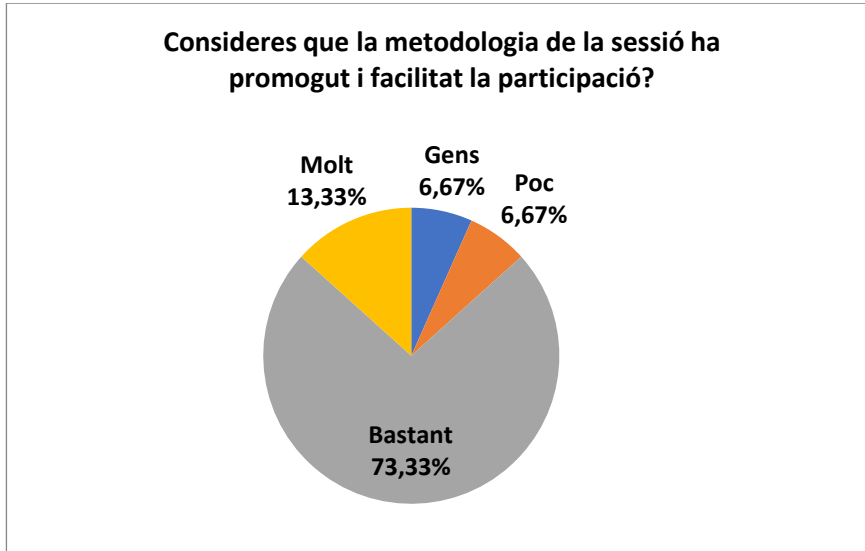
També es considera majoritàriament que s'ha facilitat **informació suficient** per fomentar la participació durant les sessions de debat

Base: 18 persones

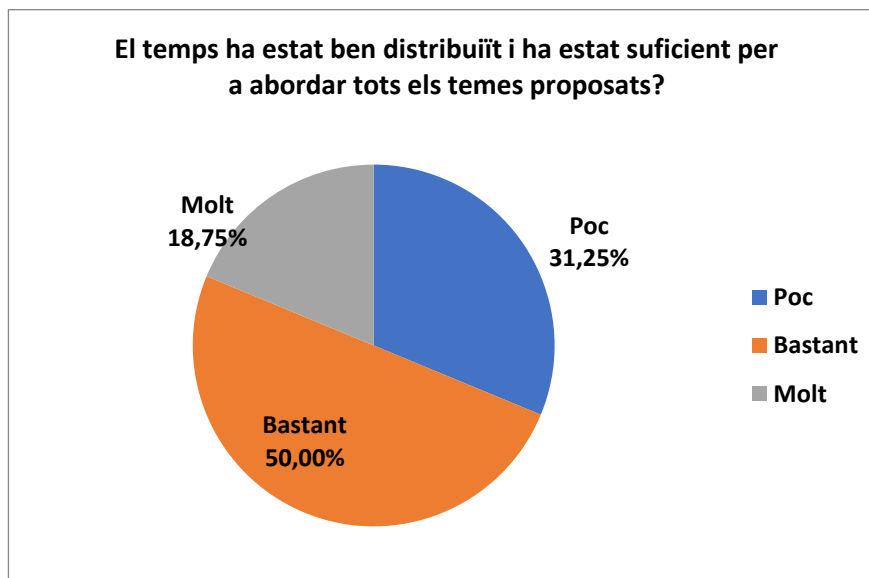
- Metodologia emprada

Pel que fa a la **metodologia emprada** de debat en grups de treball es valora majoritàriament que ha permès facilitar la participació de tothom.

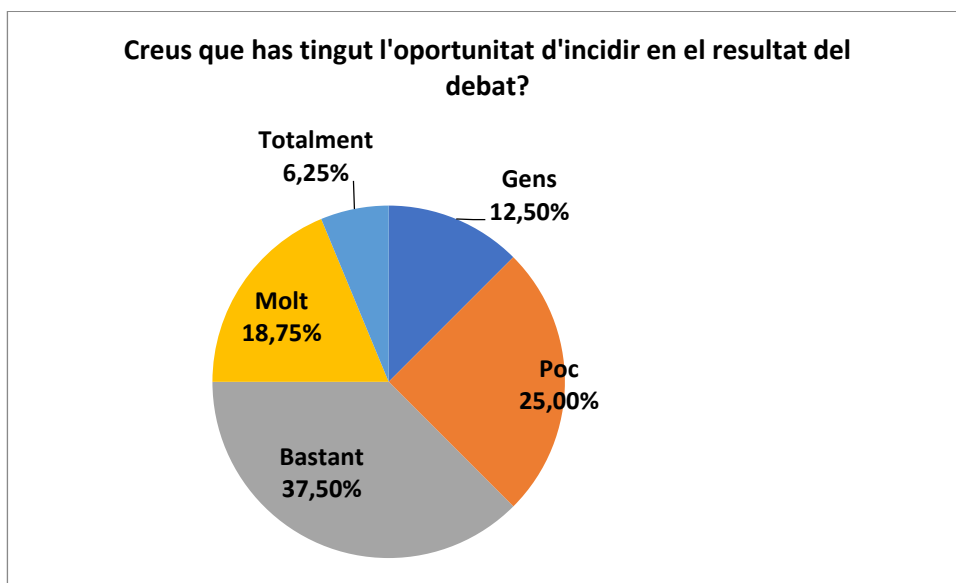
Base: 18 persones

El **temps** disponible i la seva distribució ha permès abordar en bona part tots els temes proposats

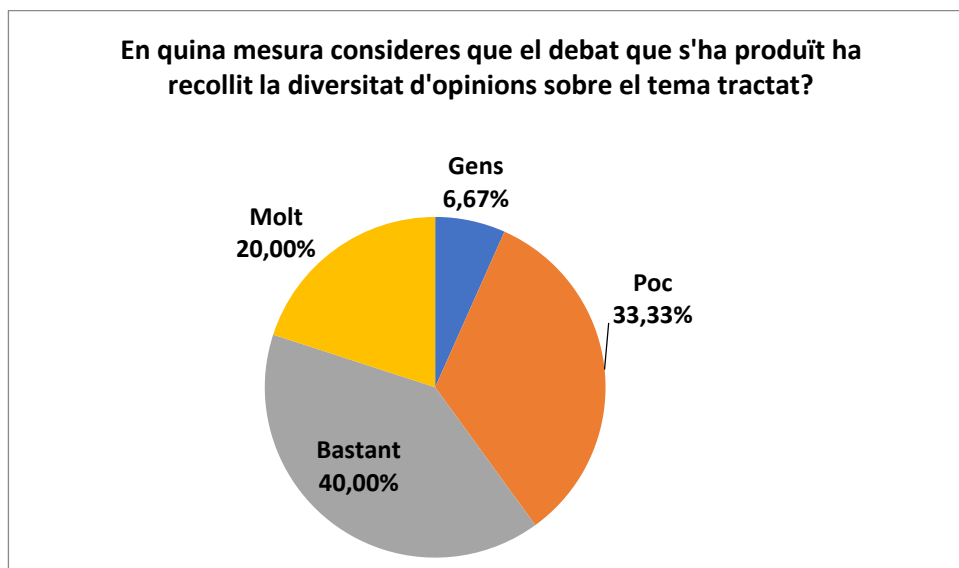
Base: 18 persones

La major part de les persones enquestades manifesten que han tingut **l'oportunitat d'incidir en el debat**, tot i que gairebé una tercera part considera que la seva incidència ha estat poca o gens.

Base: 18 persones

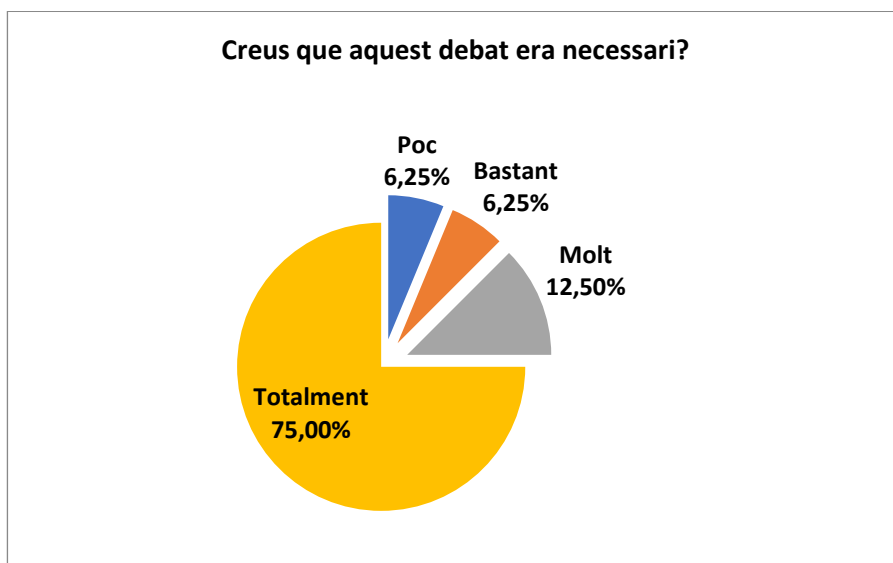
Pel que fa a la **diversitat d'opinions** la major part de les persones enquestades consideren que el debat ha permès recollir la pluralitat existent, tot i que més d'una tercera part considera que aquest objectiu s'ha assolit poc o gens.

Base: 18 persones

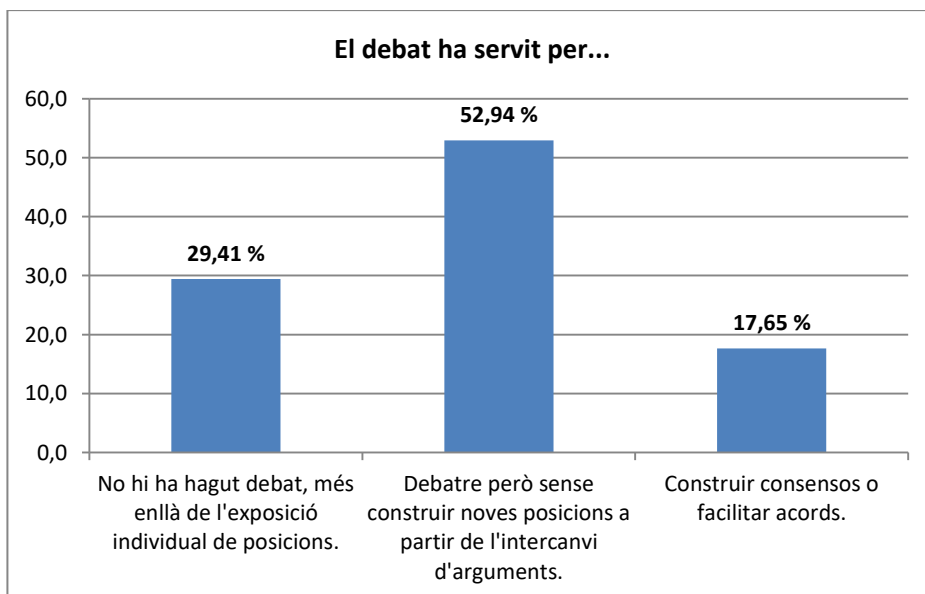
- **Necessitat i utilitat del debat**

La major part de les persones enquestades manifesten que els debats desenvolupats eren necessaris

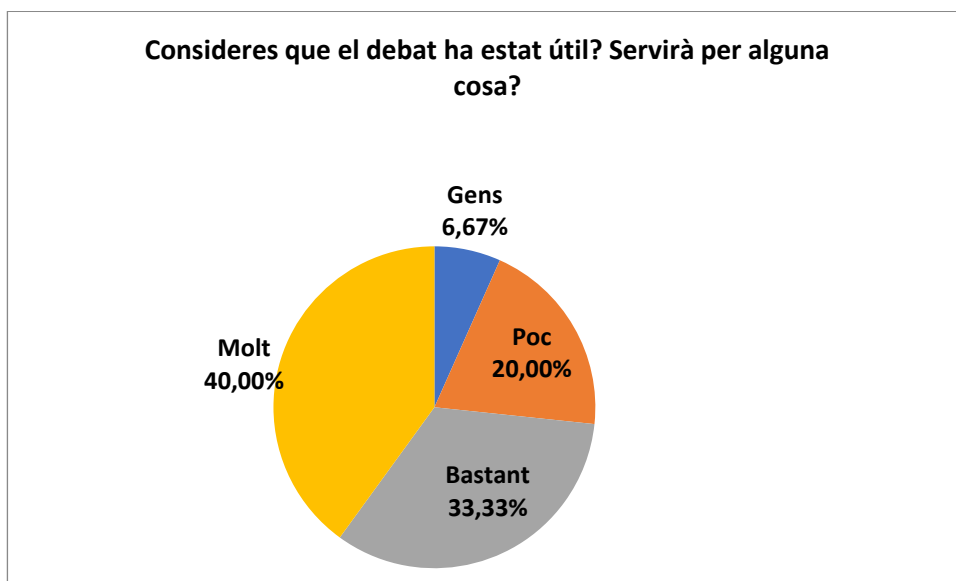
Base: 18 persones

En canvi, més de la meitat de les persones que han donat resposta al qüestionari valoren que les sessions han permès debatre però sense construir noves posicions a partir de l'intercanvi d'argument. Només un 17,65% consideren que el debat sí que ha permès la construcció de consensos o facilitar acords.

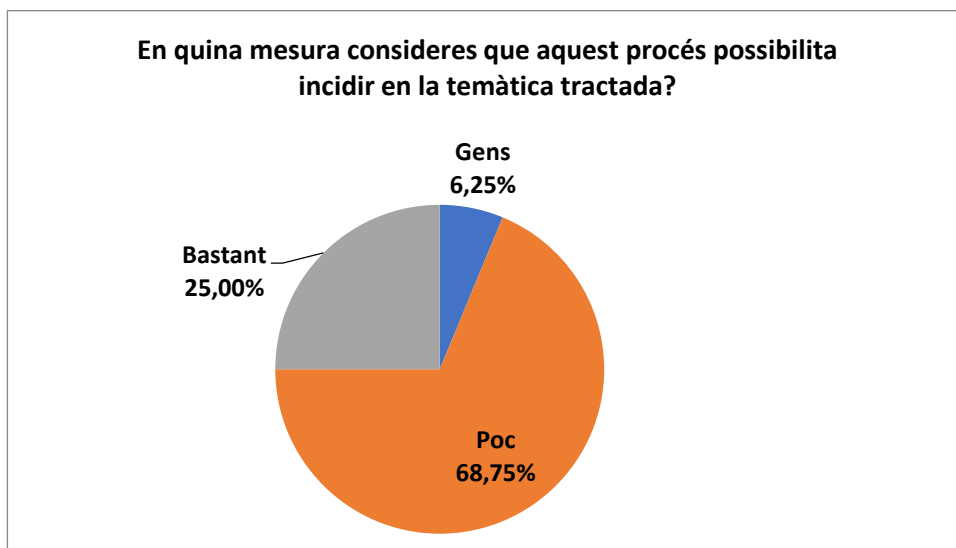
Base: 18 persones

Pel que fa a la utilitat del debat desenvolupat gairebé tres tercers parts consideren que el debat ha estat i serà bastant o molt útil.

Base: 18 persones

Malgrat que la majoria opina que el procés desenvolupat tindrà poca incidència en l'MPGM de Gràcia.

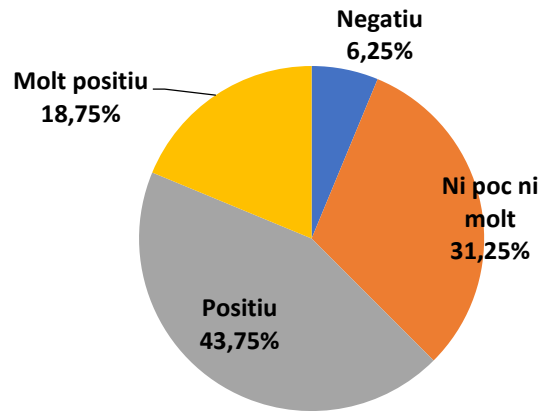

Base: 18 persones

- Valoració global del funcionament de les sessions

Pel que fa al funcionament de les sessions desenvolupades un 62,5% de les persones enquestades valoren com a Positiu o Molt positiu el desenvolupament d'aquestes.

Valora de forma global el funcionament de les sessions

Base: 18 persones